

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ
ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ
І ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ
ЕКСПЕРТИЗ”

Харків
2012

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ
ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ
І ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ
ЕКСПЕРТИЗ”

галузь знань 0304 “Право,”
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8.18010003 “Судова експертиза”

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 10 від 15.06.2012 р.)*

**Харків
2012**

Програма навчальної дисципліни “Правові та організаційні засади призначення і проведення судових експертиз” (галузь знань 0304 “Право,” освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”, спеціальність 8.18010003 “Судова експертиза”) / уклад.: В. А. Журавель, В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько, Г. О. Чорний. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 8 с.

У к л а д а ч і: В. А. Журавель,
В. О. Коновалова,
В. Ю. Шепітько,
Г. О. Чорний

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 8 від 15.10.2012 р.)*

1. ВСТУП

Розбудова незалежної держави базується на впровадженні норм чинного законодавства, постановці та виконанні обґрунтованих судових рішень. Велике значення при вказаних процесах має проведення судових експертиз як одне з джерел доказів у судочинстві, що вказує на значну роль судового експерта як незацікавленої особи, яка має відповідні спеціальні пізнання в тій чи іншій галузі науки та техніки, володіє практичними навичками при проведенні відповідних експертиз.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Правові та організаційні засади призначення і проведення судових експертиз” судові експерти-магістри повинні:

з н а т и:

- законодавство України про судову експертизу;
- теоретичні, процесуальні та організаційні засади провадження судових експертиз; види судових експертиз та методи їх проведення;
- структуру висновку експерта, порядок оформлення результатів експертних досліджень;
- процесуальне положення та зміст діяльності експерта та спеціаліста;
- підстави та межі юридичної відповідальності експерта за порушення чинного законодавства;
- систему експертних установ України, правовий статус, завдання і функції, організацію діяльності;
- вітчизняний і міжнародний досвід організації судово-експертної діяльності;
- можливості застосування обчислювальної техніки та автоматизованих інформаційно-пошукових систем криміналіс-

тичного призначення, автоматизованого робочого місця судового експерта;

у м і т и:

– правильно застосовувати на практиці набуті знання з теорії судової експертизи;

– виконувати на сучасному науково-методичному рівні судові експертизи; дотримуватися положень зареєстрованих методик експертних досліджень;

– розробляти і впроваджувати в практику судово-експертних установ новітні методики проведення експертиз;

– представляти підсумки здійсненої дослідницької роботи у вигляді висновків, звітів, довідок;

– застосовувати для дослідницької діяльності теоретичні знання та навички роботи з технічними засобами;

– застосовувати основи математизації, комп'ютерні технології для моделювання та відтворення обставин подій.

2. З М І С Т

I. Правові підстави призначення та проведення судової експертизи

Процесуальна регламентація призначення та проведення судових експертиз. Закон України “Про судову експертизу”. Інструкція “Про порядок призначення та проведення експертиз в Україні”.

II. Система судово-експертних установ в Україні

Система експертних установ України. Правові засади функціонування експертних установ. Структура експертних установ (відділи, лабораторії).

III. Порядок призначення судових експертиз

Поняття, особливості призначення та організації первісної, повторної, додаткової, комісійної, комплексної експертизи. Структура та порядок складання постанови (ухвали) про призначення експертизи. Особливості формування запитань. Види зразків. Порядок відбирання зразків та відправлення їх на експертизу.

IV. Організаційно-інформаційне забезпечення проведення судових експертиз

Види та форми організаційно-інформаційного забезпечення проведення судових експертиз. Структура та зміст. Особливості використання сучасних експертних технологій та експертних методик. Значення автоматизованого робочого місця судового експерта (АРМСЕ).

V. Основи математизації та комп’ютеризації провадження експертних досліджень

Математизація та комп’ютеризація як нові напрями провадження судових експертиз та отримання максимально об’єктивних результатів. Правові підстави та особливості їх застосування.

3. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-ХП // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 28. – Ст. 232.

Про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах: інструкція: затв. наказом Міністерства юстиції України від 26.12.2011 р. // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 98. – Ст. 3591.

Про призначення та проведення судових експертиз: інструкція в ред. наказу від 30.12.2004 р. № 144/5 // Там же. – 2005. – № 5. – Ст. 325.

Порядок ведення Державного реєстру атестованих судових експертів: затв. наказом Міністерства юстиції України від 17.04.2012 р. // Там же. – 2012. – № 27. – Ст. 1017.

Про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів: положення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 07.11.2007 р. № 1054/5 // Там же. – 2007. – № 86. – Ст. 3177.

Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 30.12.2011 р. № 3660/5 // Там же. – 2012. – № 3. – Ст. 105.

Аверьянова Т. В. Судебная экспертиза: курс общей теории / Т. В. Аверьянова. – М.: Норма, 2006. – 479 с.

Алиев И. А. Концептуальные основы общей теории судебной экспертизы / И. А. Алиев, Т. В. Аверьянова. – Баку: БЕК, 1992. – 165 с.

Винберг А. И. Судебная экспертология / А. И. Винберг, Н. Т. Малаховская. – Волгоград: НИРИО МВД СССР, 1979. – 181 с.

Клименко Н. І. Судова експертологія: курс лекцій: навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / Н. І. Клименко. – К.: Ін Юре, 2007. – 528 с.

Россинская Е. Р. Судебная экспертиза в уголовном, гражданском, арбитражном процессе / Е. Р. Россинская. – М.: Норма, 1996. – 376 с.

Сегай М. Я. Современные возможности судебных экспертиз в свете достижений науки и техники / М. Я. Сегай. – К.: РИО МВД СССР, 1987. – 247 с.

Сегай М. Я. Судебная экспертология: объект, предмет, природа и система науки / М. Я. Сегай // Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. – Х.: Право, 2003. – Вип. 3. – С. 25-32.

Словарь основных терминов судебной экспертизы. – М.: ВНИИСЭ, 1980.

Щербаковский М. Г. Судебные экспертизы: учеб.-теорет. пособие / М. Г. Щербаковский. – Х.: Эспада, 2005. – 536 с.

Эйсман А. А. Заключение эксперта. Структура и научное обоснование / А. А. Эйсман. – М.: Юрид. лит., 1967. – 267 с.

Эксперт. Руководство для экспертов органов внутренних дел / под ред. Т. В. Аверьяновой, В. Ф. Статкуса. – М.: КноРус, Право и закон, 2003. – 592 с.

Експертизи у судовій практиці / за заг. ред. В. Г. Гончаренка. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 387 с.

Навчальне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ
ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ
І ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ
ЕКСПЕРТИЗ”

галузь знань 0304 “Право,”
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8.18010003 “Судова експертиза”

У к л а д а ч і: ЖУРАВЕЛЬ Володимир Андрійович,
КОНОВАЛОВА Віолетта Омелянівна,
ШЕПТЬКО Валерій Юрійович,
ЧОРНИЙ Геннадій Олексійович

Відповідальний за випуск *В. Ю. Шепітько*

Редактор *В. В. Арнаутова*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2012

Підп. до друку 25.10.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 0,5. Облік.-вид. арк. 0,15. Вид. № 192.
Тираж 50 прим. Зам. № 4496. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.